

34250
GK-76

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-985/672/1198
Konu : Yazılı soru önergesi

26/06/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 27/11/2013 tarihli ve 43452547-120.07-152132 sayılı yazı,
b) 23/12/2013 tarihli ve 1521/9921 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Batman Milletvekili Ayla Akat Ata tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/34250 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAG
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-985/2669/5208
Konu : Yazılı soru önergesi

26 / 06 / 2014

Sayın Ayla Akat ATA
Batman Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/34250 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Türk ceza mevzuatında "tutsak" kavramı, ceza infaz kurumlarında ise bu kavrama dayalı bir sınıflandırma bulunmamaktadır. Ceza infaz kurumlarına, haklarındaki mahkûmiyet hükümleri kesinleşerek infaz aşamasına geçen "hükümlü"ler ile mahkemelerce verilmiş tutuklama kararlarına dayalı olarak "tutuklu"lar alınmaktadır.

II- A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

1- "Kapalı ceza infaz kurumları" kenar başlıklı 8. maddesinde, kapalı ceza infaz kurumlarının, iç ve dış güvenlik birimleri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan tesisler olduğu;

2- "Kurumların iç güvenliği" kenar başlıklı 33. maddesinde, kurumların iç güvenliğinin infaz ve koruma görevlileri tarafından sağlanacağı; iç güvenlik görevlilerinin gerektiğinde dış güvenlik görevlileri ile iş birliği yapabileceği; açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerindeki idare ile infaz ve koruma görevlilerinin firarların önlenmesi, asayiş ve disiplinin sağlanması bakımından gözetim ve denetimle yükümlü oldukları;

B) Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün, "Güvenlik ve gözetim servisi" kenar başlıklı 22. maddesinde, güvenlik ve gözetim servisinin, kurumun güvenliği düzeni ve disiplininden sorumlu olduğu; infaz ve koruma memurunun, kurumun güvenlik, düzen ve disiplininin sağlanması, hükümlülerin kurum içindeki hareketlerinin takip ve kontrolü ile gözetimi ve kurumun temiz tutulması ile hükümlülerin iç yönetmeliklere uygun surette hareket etmelerini sağlamakla görevli olduğu,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

Ayrıca, Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu Komitesi'nin üye devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında 2006/2 No'lu Tavsiye Kararının "Yerleştirme ve Barınma" başlıklı 18 inci maddesinin onuncu fıkrasında; "Bütün mahpusların kaldıkları yerler, onların kaçma ve kendilerine veya başkalarına zarar verme tehlikesine karşı asgari sınırlayıcı güvenlik düzenlemelerine uygun koşullarda olmalıdır." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıdaki düzenlemeler doğrultusunda, ceza infaz kurumu personeline yüklenen iç güvenlik, denetim ve gözetim yükümlülüklerinin daha sağlıklı yerine getirilmesi, hükümlü ve tutukluların birbirlerine, ceza infaz kurumlarında görevli personelin hükümlü ve tutuklulara karşı davranışlarının kontrolü amacıyla, önleyici bir tedbir olarak ceza infaz kurumlarında ortak kullanım alanları kameralarla izlenmektedir.

Kamera kayıtları, hükümlü ve tutuklular arasında meydana gelebilecek şiddet

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

olaylarının önlenmesinde veya erken müdahale ile daha vahim boyutlara ulaşmadan sonlandırılmasında, olaydan sonra delillerin tespit edilmesinde, hükümlü ve tutukluların birbirleri üzerinde tahakküm kurmasının engellenmesinde önemli katkı sağlamaktadır.

Hükümlü ve tutukluların ortak yaşam alanlarının kayıt altına alınması, açık ceza infaz kurumları ile kapasitesi düşük ilçe ceza infaz kurumları dışındaki ceza infaz kurumlarında uygulanmaktadır. Hükümlü ve tutukluların oda, koğuş, tuvalet ve banyo gibi özel yaşam alanları bu uygulamanın dışında bulunmaktadır.

Hükümlü ve tutukluların ortak yaşam alanlarına ilişkin görüntü ve kayıtlar, sadece merkez kontrol odası görevlilerince izlenebilmektedir. Kayıtlar, başka bir kimsenin göremeyeceği ve kayıt altına alamayacağı bir ortamda muhafaza edilmektedir.

III- 5275 sayılı Kanunun "Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları" kenar başlıklı 9. maddesinin birinci fıkrasında, yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarının tanımı yapılmış, ikinci fıkrasında da, hangi suçtan mahkûm olanların bu kurumlarda barındırılabilmesi belirlenmiştir. Gerek yüksek güvenlikli kurumlarda gerekse diğer kapalı ceza infaz kurumlarında tecrit ve izolasyon uygulanan hükümlü ve tutuklu bulunmamaktadır.

Öte yandan, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı, aynı Kanunun 25. maddesinde belirtilen infaz rejimine göre yapılmakta olup, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarında, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasi veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

IV- Hükümlü ve tutukluların kurum idaresinin disiplin cezaları ve diğer kurum uygulamalarına karşı, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununun, "İnfaz hâkimliğine şikâyet ve usulü" kenar başlıklı 5. maddesi gereğince infaz hâkimliği nezdinde şikâyet hakkı, infaz hâkimliği kararına karşı da, aynı Kanunun, "İnfaz hâkimliğince şikâyet üzerine verilen kararlar" kenar başlıklı 6. maddesi gereğince ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz hakkı bulunmaktadır. Bu şekilde, hem hızlı bir denetim sağlanmakta hem de kararlar yargı denetimine tâbi kılınmaktadır.

Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde "işkenceye karşı sıfır tolerans" politikasını hayata geçirerek işkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

Ayrıca, ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutukluların kurum uygulamalarına karşı şikâyet hakları bulunmaktadır. Hükümlü ve tutukluların resmî kurumlara yazdığı dilekçeleri herhangi bir denetime tâbi tutulmamaktadır. Şikâyetlerin, Bakanlığımıza intikal etmesi hâlinde, gerekli incelemeler titizlikle yapılarak yasal gereği yerine getirilmektedir. Bu bağlamda, hak ihlalleriyle ilgili olarak yapılan tüm başvurular hakkında adli yönden Cumhuriyet Başsavcılıklarınca, idarî yönden ise yetkililerce kanunî gereği yapılmaktadır.

V- Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı ile yapılan yazışmaya verilen cevapta;

1- Sincan 1 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda odaların havalandırma bahçelerine güvenlik kamerası montajı yapıldığı,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

2- Hükümlü ve tutuklular tarafından bu kameralardan bazılarının kırılması, bazılarına da zarar verilmesi ya da yönlerinin değiştirilmesi üzerine Kurumun iç düzeni ve asayişini sağlanması, hükümlü ve tutukluların kameraları tahrip etmelerinin önlenmesi amacıyla 5275 sayılı Kanunun 47. maddesinin yedinci fıkrasında yer alan hüküm gereğince, bazı hükümlü ve tutukluların İdare ve Gözlem Kurulu kararıyla odalarının değiştirildiği,

3- Oda değişimine karşı çıkan, direniş gösteren hükümlü ve tutukluların mevzuat hükümleri kapsamında zor kullanma yetkisine binaen yeni odalarına yerleştirildiği; hükümlü ve tutukluların şahsî eşyalarının görevli personel tarafından kendilerine teslim edildiği,

4- Hükümlü ve tutuklulara ilaç, yiyecek ve giyecek verilmediği yönündeki iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

Bildirilmiştir.

VI- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

Cumhuriyet başsavcılıkları aracılığıyla yapılan bildirimlere göre, 14/05/2014 tarihi itibarıyla,

1- Ceza infaz kurumlarında, kanser hastası olan toplam 122 hükümlü ve tutuklu bulunduğu,

2- 2002 yılından itibaren ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklular ile yakınları ve çeşitli mercilerden Bakanlığımıza, 13.980 şikâyet başvurusu yapıldığı; söz konusu şikâyetlerin genel olarak; hakaret, keyfi muamele, sosyal faaliyetlerin, telefon ve dilekçe hakkının engellenmesi, sağlık sorunlarıyla ilgilenilmemesi gibi iddiaları içerdiği,

3- 2002 yılından itibaren ceza infaz kurumu personeli hakkında hak ihlalleri iddialarına yönelik yapılan adlî ve idarî soruşturmalar sonucunda personelden,

a) 9.842'si hakkında "disiplin cezası verilmesine yer olmadığına", 10.836'sı hakkında "kovuşturmaya yer olmadığına" dair karar verildiği,

b) 317'si hakkında "beraat", 118'i hakkında "para ve hapis cezası" ve 735'i hakkında da çeşitli "disiplin cezaları" verildiği,

4- Adlî ve idarî yönden soruşturma geçiren personelin görev yaptığı yerlere ve ceza infaz kurumlarına göre dağılımlarıyla ilgili istatistik veri bulunmadığı,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAG
Bakan